

Форма № Н-9.02

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

Обліково-економічний факультет

(повна назва факультету)

Кафедра бухгалтерського обліку та аудиту

(повна назва кафедри)

Допущено до захисту

Завідувач кафедри _____

(підпис)

Д.е.н., проф. Лоханова Н.О.

(прізвище та ініціали)

“ ____ ” _____ 20__ року

Дипломна робота

магістр

(освітньо-кваліфікаційний рівень)

з теми «Облік і контроль розрахунків з оплати праці та відрахувань на
обов'язкове страхування: організаційно-методичні аспекти та напрями
удосконалення»
(на прикладі Малого підприємства «Таврія»)

Виконала: студентка 6 курсу, групи М1
спеціальності

8.03050901 «Облік і аудит»

(шифр і назва спеціальності)

Сотник Г.В.

(прізвище та ініціали)

Керівник Слободяник Ю.Б.

(прізвище та ініціали)

Рецензент Бабіченко О.П.

(прізвище та ініціали)

ОДЕСА – 2017 року

Форма № Н-9.01

ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТФакультет обліково-економічнийКафедра бухгалтерського обліку та аудитуОсвітньо-кваліфікаційний рівень магістрСпеціальність 8.03050901 «Облік і аудит»Магістерська програма «Облік та аудит в управлінні підприємствами за видами економічної діяльності».**ЗАТВЕРДЖУЮ**

Завідувач кафедри

д. е. н., проф. Лоханова Н.О.

“ ” 2016 року

**З А В Д А Н Н Я
НА ДИПЛОМНУ РОБОТУ СТУДЕНТУ**Сотник Ганні

1. Тема роботи «Облік і контроль розрахунків з оплати праці та відрахувань на обов'язкове страхування: організаційно-методичні аспекти та напрями удосконалення» (на прикладі Малого підприємства «Таврія»).

керівник роботи Слободяник Юлія Борисівна, д.е.н., професорзатверджені наказом вищого навчального закладу від 11. 04. 2016 року № 392. Строк подання студентом роботи «30» листопада 2016 року

3. Вихідні дані до роботи законодавчі, нормативні та інструктивні матеріали по темі дослідження, спеціальна література, статті, монографії, облікові документи та реєстри підприємства, на якому проводяться дослідження

4. Зміст розрахунково-пояснювальної записки (перелік питань, які потрібно розробити) розкрити теоретичні питання обліку та контролю розрахунків з оплати праці та відрахувань на обов'язкове страхування, вивчити практику обліку та контролю об'єкту дослідження на підприємстві, провести аналіз фінансового стану підприємства та його розрахунків з працівниками, дати критичну оцінку стану діючої практики обліку та контролю й сформулювати рекомендації з удосконалення за проведеними дослідженнями

5. Перелік графічного матеріалу (з точним зазначенням обов'язкових креслень)

таблиці, рисунки, схеми.

6.Консультанти розділів роботи

Розділ	Прізвище, ініціали та посада консультанта	Підпис, дата	
		завдання видав	завдання прийняв

7.Дата видачі завдання 04.02.2016р.

КАЛЕНДАРНИЙ ПЛАН

з/п	Назва етапів дипломної роботи	Строк виконання етапів роботи	Примітка
.	Затвердження плану дипломної роботи	До 01.03.16р.	Виконано
.	Складання бібліографії	До 15.03.16р.	Виконано
.	Представлення: I розділу II розділу III розділу	До 25.05.16р. До 30.09.16 До 01.11.16	Виконано
.	Здача закінченої роботи на кафедру	До 20.11.16	Виконано
.	Захист дипломної роботи на кафедрі («малий захист»)	Грудень 2016р. (згідно з графіком)	Прийнято

Студент Сотник Г.
(підпис) (прізвище та ініціали)Керівник дипломної роботи Слободяник Ю.Б.
(підпис) (прізвище та ініціали)

**Рішення комісії про попередній, «малий захист»
дипломної роботи
від «__» грудня 2016 року**

Рекомендація дипломної роботи до захисту (чи ні?) _____

Склад комісії

(посада, звання, підпис)_____
(посада, звання, підпис)_____
(посада, звання, підпис)

АНОТАЦІЯ

на дипломну роботу Сотник Ганни Владиславівни
(прізвище, ініціали студента)

**Облік і контроль розрахунків з оплати праці та відрахувань на
обов'язкове страхування: організаційно-методичні аспекти та напрями
удосконалення»**
(на прикладі Малого підприємства «Таврія»)
(назва дипломної роботи)

на здобуття освітньо-кваліфікаційного рівня
магістра за магістерською програмою
«Облік та аудит в управлінні підприємствами за видами економічної
діяльності»
м. Одеса, 2017 рік

Дипломна робота складається з трьох розділів.

Об'єкт дослідження – Мале підприємство «Таврія»

У роботі розглядаються теоретичні та практичні питання обліку та контролю розрахунків з оплати праці та відрахувань на обов'язкове страхування; документальний та аналітичний облік; виявлення шляхів покращення системи внутрішнього контролю підприємства за рахунок організації контролю розрахунків з оплати праці.

За результатами дослідження запропоновані основні напрямки вдосконалення, сформульовані конкретні рекомендації та пропозиції, щодо усунення існуючих недоліків та покращення стану обліку досліджуваного об'єкту.

Ключові слова: оплата праці, обов'язкове страхування, заробітна плата, П(с)БО 26 «Виплати працівникам», ПДФО, ЄСВ, військовий збір, оборотно-сальдова відомість, фінансовий звіт, штатний розклад.

ABSTRACT

On the research work by Anna Sotnik _____
Accounting and control payments of wages and deductions for compulsory insurance, organizational and
methodological aspects and areas of improvement "
(For example, small enterprise "Tavria")

Accounting and auditing in management of industrial enterprises
Odessa national economic university
Odessa, 2017

The research work has three sections.

Object of study - Small Enterprise "Tavria"

The work deals with theoretical and practical issues of accounting and control payments of wages and deductions for compulsory insurance; documentary and analytical accounting; identify ways to improve the system of internal control through the monitoring of payments to pay.

The study proposed main areas for improvement formulated specific recommendations and proposals to address existing shortcomings and improve the accounting of the objects.

Keywords: pay, compulsory insurance, salaries, IAS 26 "Employee Benefits", collection of military, financial report, staffing.

ЗМІСТ

ВСТУП.....	4
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ОБЛІКУ З ОПЛАТИ ПРАЦІ ТА ВІДРАХУВАНЬ НА ОBOB'ЯЗКОВЕ СТРАХУВАННЯ.....	6
1.1. Економічна сутність, форми та види оплати праці.....	6
1.2. Нормативно-правове регулювання оплати праці та її обліку.....	15
1.3. Відрахування на обов'язкове страхування та утримання при розрахунку заробітної плати.....	20
РОЗДІЛ 2. ОРГАНІЗАЦІЙНО-МЕТОДИЧНІ ЗАСАДИ ОБЛІКУ З ОПЛАТИ ПРАЦІ ТА ВІДРАХУВАНЬ НА ОBOB'ЯЗКОВЕ СТРАХУВАННЯ НА МП «ТАВРІЯ» ТА ШЛЯХИ УДОСКОНАЛЕННЯ.....	27
2.1. Загальна характеристика та економічний аналіз діяльності підприємства.....	27
2.2. Облік розрахунків підприємства з оплати праці та відрахувань на обов'язкове страхування.....	35
2.3. Напрями удосконалення діючої системи обліку оплати праці та відрахувань на обов'язкове страхування.....	43
РОЗДІЛ 3. КОНТРОЛЬ Й АНАЛІЗ РОЗРАХУНКІВ З ОПЛАТИ ПРАЦІ ТА ВІДРАХУВАНЬ НА ОBOB'ЯЗКОВЕ СТРАХУВАННЯ ТА ШЛЯХИ УДОСКОНАЛЕННЯ.....	48
3.1. Задачі та джерела контролю розрахунків з оплати праці та відрахувань на обов'язкове страхування.....	48
3.2. Оцінка системи контролю на підприємстві та рекомендації щодо її поліпшення.....	54
3.3. Аналіз розрахунків з оплати праці та відрахувань на обов'язкове страхування.....	63

3.4 Економіко-математична модель процесу оптимізації обліку та контролю розрахунків з оплати праці та відрахувань на обов'язкове страхування в середовищі iThink.....	69
ВИСНОВКИ	77
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ	82
ДОДАТКИ	90

ВСТУП

Актуальність теми полягає в тому, що оплата праці - це точка перетину інтересів багатьох: підприємства, працівника, податкової, пенсійного фонду тощо. Вона займає одне з центральних місць в системі обліку на підприємстві і потребує правильності та точності ведення її обліку відповідно до чинного законодавства. Проблема організації оплати праці є однією з найбільш гострих. Через звуження сфери державного втручання в систему регулювання механізму оплати праці неможливе виконання низки задекларованих положень Концепції дальшого регулювання оплати праці в Україні. Це стосується низького рівня заробітної плати, необґрунтовано високої диференціації в оплаті праці за галузями, посадами, професіями; відсутності нормування праці; виплати заробітної плати працівникам «у конвертах»; недосконалості механізмів оплати праці підприємств.

Виплата працівникам заробітної плати «у конвертах» не лише суттєво зменшує податкові надходження до бюджетів усіх рівнів, а й знижує рівень майбутнього пенсійного забезпечення, соціального захисту населення.

Вищевикладене підтверджує актуальність обраної теми дипломної роботи, так як дозволить внести деякі вдосконалення в організацію бухгалтерського обліку і контролю розрахунків з оплати праці, шляхом внесення змін до ведення первинного, аналітичного та синтетичного обліку, порядку проведення контролю на підприємстві, розробки рекомендацій та заходів щодо усунення виявлених недоліків.

Метою даної дипломної роботи є виявлення шляхів удосконалення системи обліку та контролю розрахунків з оплати праці та відрахувань з неї на основі проведеного аналізу сучасного стану розрахунків на МП «Таврія».

Для досягнення поставленої мети необхідно вирішити наступні задачі:

- 1) визначити сутність категорії оплати праці, порядок її формування та законодавчого регулювання;

2) розглянути нарахування оплати праці, а також порядок відрахувань до фонду соціального страхування;

3) вивчити особливості бухгалтерського обліку та організації оплати праці на конкретному підприємстві;

4) дати оцінку стану системи внутрішнього контролю на підприємстві;

5) розкрити методику проведення перевірки з оплати праці;

6) запропонувати шляхів вдосконалення організаційно-методологічних положень обліку та контролю розрахунків з оплати праці та відрахувань на обов'язкове страхування.

Предметом дослідження є організація обліку та контролю розрахунків підприємства з оплати праці та відрахувань на обов'язкове страхування на обраному підприємстві.

Об'єктом дослідження випускної роботи є Мале підприємство «Таврія» у вигляді товариства з обмеженою відповідальністю.

Основними методами, які були використані для дослідження даної теми, є методи економічного аналізу, синтезу, системний підхід, абстрагування, порівняння, логічний та історичний.

Матеріал викладено з урахуванням сучасних умов господарювання, змін чинних законодавчих та інструктивних актів України. Теоретичною та методологічною основою дипломної роботи є періодичні публікації, наукові праці вітчизняних та зарубіжних економістів, присвячені темі обліку оплати праці, нормативно-правова база у цій сфері, первинна документація операцій з оплати праці, фінансова, податкова звітність даного підприємства.

ВИСНОВКИ

Заробітна плата – одна з найскладніших економічних категорій і одне з найважливіших соціально – економічних явищ. Оскільки вона, з одного боку є основним (і часто єдиним) джерелом доходів найманих працівників, основою матеріального добробуту членів їхніх сімей, а з іншого боку, для роботодавців є суттєвою часткою витрат виробництва і ефективним засобом мотивації працівників до досягнення цілей підприємства, то питання організації заробітної плати і формування її рівня разом з питанням забезпечення зайнятості складають основу соціально трудових відносин у суспільстві, бо включають нагальні інтереси всіх учасників трудового процесу.

Важливим елементом механізму визначення індивідуальної заробітної плати є форми й системи оплати праці. До форм відносять погодинну та відрядну, а до систем: погодинна, погодинно – преміальна, за посадовим окладом, пряма відрядна, відрядно - преміальна, відрядно - прогресивна, акордна.

Форми та системи оплати праці обираються на підприємстві в залежності від діяльності підприємства та умов праці.

Загалом, нормативно-правова база розрахунків з оплати праці в Україні відповідає міжнародним стандартам ратифікованим Україною.

Окрім вимоги щодо своєчасної виплати працівникам заробітної плати, не нижчої від визначеної законом, у законодавстві України міститься загальне правило, згідно з яким забороняється будь-яким способом обмежувати працівника вільно розпоряджатися своєю заробітною платою. Проте з цього правила існують і певні винятки — наприклад, із заробітної плати можуть проводитися відрахування для сплати аліментів, які працівник має виплачувати за рішенням суду, чи для повернення роботодавцеві зайво виплачених внаслідок лічильної помилки сум.

Існує три види відрахувань: ті, що здійснюються для держави (податок на доходи фізичних осіб, єдиний соціальний внесок та військовий збір); утримання, що проводяться з метою забезпечення виконання зобов'язань перед третіми особами (наприклад, аліменти та інші виплати за виконавчими документами) та відрахування

із заробітної плати працівників для покриття заборгованості підприємству, де вони працюють.

Для розгляду розрахунків з оплати праці в практичному аспекту об'єктом аналізу було обрано підприємство МП «Таврія» яке є торгівельним, що реалізує у роздріб алкогольну продукцію та тютюнові вироби. Під час аналізу було виявлено, що підприємство є достатньо фінансово стійким, його платоспроможність в загальному обсязі забезпечена та його партнери надають більш сприятливі умови, ніж воно саме. Облік на МП «Таврія» відбувається у відповідності до діючого законодавства та прийнятої облікової політики на підприємстві. Проте облік розрахунків з оплати праці та відрахувань на соціальне страхування потребує удосконалення, а саме:

1) з метою підвищення ефективності праці у страховій сфері використати стимулюючу роль соціального пакета. До складу соціального пакета включаються як базові соціальні гарантії, передбачені законодавством про працю та соціальне забезпечення, так і додаткові матеріальні блага, надання яких здійснюється роботодавцем за власною ініціативою. Соціальний пакет, включаючи його структуру та величину, є потужним інструментом впливу на рівень психологічного та фізичного залучення працівника, індивідуальну й організаційну дієвість, а відтак, тривалість і успішність трудових відносин між працівником і роботодавцем залежність заробітної плати від кількості і якості праці та від кінцевих результатів роботи підприємства;

2) Підвищити зацікавленість кожного працівника у виявленні й використанні резервів зростання ефективності своєї праці при виключенні можливості одержання незароблених грошей. Так, доцільніше перевести оплату керівників, службовців і фахівців на контрактну форму. Оплата за контрактом встановлюється з врахуванням складності і відповідальності праці, кваліфікаційного рівня і ділових якостей працівника.

3) Усунення випадків «зрівнялівки» в оплаті праці, досягнення прямої залежності заробітної плати від індивідуальних кінцевих результатів праці.

4) Так для більш ефективної організації обліку розрахунків з працівниками до рахунка 66 «Розрахунки за виплатами працівникам» доцільно було б ввести такі додаткові субрахунки:

- 663 «Розрахунки за лікарняними за рахунок підприємства»;
- 663 «Розрахунки за лікарняними за рахунок Фонду соціального страхування»;
- 664 «Розрахунки за оплатою відпусток»;
- 665 «Розрахунки по виплаті премій та заохочень»;
- 666 «Розрахунки по іншим виплатам».

Впровадження даних субрахунків дасть змогу розмежувати витрати на оплату, що входять до фонду оплати праці і не входять до нього, але обліковуються на рахунку 66. Крім того, ще дасть можливість здійснювати контроль за цими виплатами та приймати ефективні управлінські рішення.

4) Наступним кроком вдосконалення обліку є внесення змін до порядку заповнення табелю обліку використання робочого часу.

На МП «Таврія» облік явок на роботу та використання робочого часу здійснюється в таблиці методом суцільної реєстрації, а саме: відмітки всіх прибулих, які запізнилися, та ін. Через це дуже часто зустрічаються помилки пов'язані з автоматичним проминанням або надлишковою реєстрацією днів виходу на роботу при вірному відображенні відпрацьованого часу. Щоб уникнути додаткових питань щодо вірності відображених даних пропонуємо облік явок на роботу та використання робочого часу здійснювати шляхом реєстрації тільки відхилень.

Дійовий контроль за використанням трудових ресурсів і коштів на оплату праці значною мірою сприяє зростанню продуктивності праці, зміцненню трудової дисципліни та ефективному застосуванню встановленої системи оплати праці.

По результатам тестування системи внутрішнього контролю на МП «Таврія» можливо сказати, що контроль проводиться одноосібно керівником. Це зумовлено малим розміром підприємства та незначним об'ємом реалізації. Проте виявлено, що:

1) працівники підприємства не отримують підтвердження розрахунків з оплати праці, тому не можуть проконтролювати чи належним чином їм зроблені усі нарахування та утримання;

2) немає заяв працівників у документальному вигляді, що можуть підтверджувати застосування ПСП, лише у програмному продукті.

Рекомендації: проводити розрахунки нарахування заробітної плати та утримань з неї у розрахунково-платіжній відомості на працівника, щоб мати можливість надавати її працівникам за їх потребою; для забезпечення підтвердження застосування податкової соціальної пільги оформити заяви працівників про застосування пільги документально з підтверджуючими підписами працівників.

За результатами проведеного тестування системи бухгалтерського обліку, на фоні достатньо хорошого його стану були виявлені деякі негативні моменти: 1) для відображення нарахування застосовується розрахункова відомість довільної форми, яка немає усіх обов'язкових реквізитів первинного документу, щоб підтверджувати здійснення господарської операції; 2) не проводиться перерахунок та звірка з ДФС по нарахуванню та сплаті податків – не контролюється чи в повному об'ємі були нараховані виплати та підтверджені у звітності, нараховані та сплачені податки.

Рекомендуємо проводити розрахунки по оплаті праці у розрахунково-платіжних відомостях типової форми, що мають усі обов'язкові реквізити для підтвердження здійснення господарської операції – нарахування заробітної плати. Також необхідно у кінці року проводити перерахунок усіх нарахувань працівникам, утримань з них та звірку з органами ДФС по нарахуванню та сплаті податків для забезпечення відображення нарахування та сплати податків по заробітній платі в повному обсязі.

Анкетування керівника підприємства показало, що директор немає економічної освіти, проте постійно підвищує свою професійну кваліфікацію шляхом проходження курсів та консультування у фахівців з бухгалтерського обліку.

Після отримання уявлення про систему бухгалтерського обліку та систему внутрішнього контролю на основі опитування керівника підприємства можна

зробити висновок, що загалом керівник справляється самостійно з обов'язками керівника, бухгалтера, контролера. Проте, з іншої сторони, на нього покладено багато обов'язків, що підвищує ризик помилок при веденні бухгалтерського обліку. Тому для підтвердження вірності даних бухгалтерського обліку перед складанням річної фінансової звітності рекомендуємо підприємству проводити зовнішній контроль з залученням фахівців (аудиторів) або ввести посаду бухгалтера, який візьме на себе обов'язки ведення бухгалтерського обліку та частину обов'язків з контролю нарахування оплат праці та відрахувань з неї. В даному випадку директор зможе контролювати ведення бухгалтерського обліку, а відповідальність за його ведення буде нести бухгалтер в межах своїх функціональних та професійних обов'язків.

Відносно контролю розрахунків з оплати праці запропоновано проводити перевірку за наступними напрямками:

- перевірка ведення обліку особового складу;
- перевірка достовірності оперативного обліку використання робочого часу;
- перевірка правомірності та обґрунтованості нарахування оплати праці та інших видів виплат нормам, передбаченим законодавством;
- перевірка утримань із заробітної плати.

За проведеним аналізом розрахунків з оплати праці та відрахувань на обов'язкове страхування на МП «Таврія» за 2014-2015 роки відбулися зміни у трудових ресурсах, за допомогою яких на підприємстві у 2015 році було досягнуто збільшення доходу від реалізації товарів на 2824,44 тис. грн. Також сприятливо вплинуло те, що на малому підприємстві «Таврія» у 2015 році зросла заробітна плата кожного працівника, що і призвело до більшої виробітки працівників.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Господарський кодекс України № 435-IV від 16.01.2003 р. (зі змінами та доповненнями) [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/436-15>.
2. Конституція України № 254к/96-ВР від 28.06.1996 р. (зі змінами та доповненнями) [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/254к/96-вр>.
3. Кодекс законів про працю України № 322-VIII від 10.12.1971 р. (зі змінами та доповненнями) [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/322-08>.
4. Податковий кодекс України № 2755-VI від 02.12.2010 р. (зі змінами та доповненнями) [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/2755-17>.
5. Цивільний кодекс України № 435-IV від 16.01.2003 р. (зі змінами та доповненнями) [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/435-15>.
6. Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні: Закон України від 16.07.99р. № 996-ХТУ (зі змінами та доповненнями) [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg/996-14>.
7. Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо строків виплати заробітної плати: Закон України від 23.09.2010 р. № 2559-VI [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/2559-17>.
8. Про відпустки: Закон України від 15.11.1996 р. № 504/96-ВР (зі змінами та доповненнями) [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/504/96-вр>.
9. Про державний бюджет України 2016: Закон України від 25.12.2015 № 928-VIII (зі змінами та доповненнями) [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/928-19>.

10. Про збір на обов'язкове державне пенсійне страхування: Закон України № від 26.06.97 р. 400/97-ВР (зі змінами та доповненнями) [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/400/7вр?test=NOaMfL2dtr58Eyu6ZiE/wdIUHdliwsFggkRbI1c>.
11. Про загальнообов'язкове державне соціальне страхування від нещасного випадку на виробництві та професійного захворювання, які спричинили втрату працездатності: Закон України. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=1105-14>.
12. Про загальнообов'язкове державне соціальне страхування на випадок безробіття: Закон України від 02.03.2000 р. № 1533-III (зі змінами та доповненнями) [Електронний ресурс] . – Режим доступу: <http://zakon3.-rada.gov.ua/laws/show/1533-14>.
14. Про загальнообов'язкове державне соціальне страхування у зв'язку з тимчасовою втратою працездатності та витратами, зумовленими похованням: Закон України від 18.01.2001 р. № 2240-III (зі змінами та доповненнями) [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://zakon2.-rada.gov.ua/laws/show/2240-14>.
13. Про збір та облік єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування: Закон України від 08.07.2010 р. № 2464-VI (зі змінами та доповненнями) [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon3.-rada.gov.ua/laws/show/2464-17>.
14. Про оплату праці: Закон України від 24.03.1995 р. № 108/95 (зі змінами та доповненнями) [Електронний ресурс] . – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/108/95-вр>.
15. Про розмір внесків на деякі види загальнообов'язкового державного соціального страхування: Закон України від 11.01.2001 р. № 2213-III [Електронний ресурс] . – Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/2213-14>.
16. Про страхові тарифи на загальнообов'язкове державне соціальне страхування від нещасного випадку на виробництві та професійного захворювання, які спричинили втрату працездатності: Закон України від 22.02.2001 р. № 2272-III (зі змінами та доповненнями) [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/2272-14>.

17. Про затвердження Положення (стандарту) бухгалтерського обліку 11 «Зобов'язання»: Наказ Міністерства фінансів України від 31.01.2000 р. № 20 (зі змінами та доповненнями) [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/-show/z0085-00>.
18. Про затвердження Інструкції про порядок нарахування і сплати єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування: Постанова КМУ від 27.09.2010 р. № 21-5 (зі змінами та доповненнями) [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon1.rada.gov.ua/-laws/show/z0994-10>
19. Про затвердження Порядку обчислення середньої заробітної плати: Постанова КМУ від 08.02.1995 р. № 100 (зі змінами та доповненнями від) [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/100-95-п>.
20. Про затвердження Порядку оплати перших п'яти днів тимчасової непрацездатності внаслідок захворювання або травми, не пов'язаної з нещасним випадком на виробництві, за рахунок коштів підприємства, установи, організації: Постанова КМУ від 06.05.2001 р. № 439 (зі змінами та доповненнями) [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/439-2001-п>.
21. Про обчислення середньої заробітної плати (доходу, грошового забезпечення) для розрахунку виплат за загальнообов'язковим державним соціальним страхуванням: Постанова КМУ від 26.09.2001 р. №1266 (зі змінами та доповненнями) [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/1266-2001-п>.
22. Інструкція про застосування Плану рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій № 291 від 30.11.1999 р. (зі змінами та доповненнями) [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/-show/z0893-99>.
23. Андрейцева І.А. Ефективність оцінювання персоналу: сутність та методика розрахунку/ І.А. Андрейцева// Вісник Кам'янець – Подільського національного університету ім. Івана Огієнка. Економічні науки. – 2016. – Випуск 11. - С. 214-220.
24. Арап Г.В. Шляхи вдосконалення аудиту оплати праці/ Г.В. Арап, І.Г.Пахомова// Наукові конференції. – 2010.

25. Артюх О. В. Бухгалтерський облік : навч. посіб. / О. В. Артюх. — Одеса : ОНЕУ, 2012. — 305 с.
26. Баланда А. Інститут мінімальної заробітної плати: світовий досвід встановлення та проблеми України/ А. Баланда, О. Варецька// Україна: аспекти праці. – № 4, – 2005. – С. 38-45.
27. Баранов О. Удосконалення системи аудиту оплати праці: проблеми та шляхи вирішення/О. Баранов//Довідник економіста. – 2009. – № 10. – С. 50–55.
28. Богатін Ю.В. Управлінський облік. Інформаційне забезпечення раціональних планових рішень фірми/Ю.В. Богатін. – М.: Фінанси та статистика, 2007. - 512 с.
29. Болотіна Н. Б. Трудове право України/Н.Б. Болотіна, Г.І. Чанишева. - К: Знання, 2001.- 564 с.
30. Бутинець Ф.Ф. Бухгалтерський фінансовий облік. Підручник для студентів спеціальності "Облік і аудит" вищих навчальних закладів/Ф.Ф. Бутинець. - 8-ме видання. - Житомир: ПП «Рута», 2009. - 912 с.
31. Вашин С. Персоніфікація 2012. Здаємо звіт в пенсійний фонд/С. Вашин// Частний підприємець. - 2011. [Електроний ресурс]. – Режим доступу: <http://howtoregister.com.ua/-personifikaciya-2010-sdaem-otchet-v-pensionnyj-fond-personifikaciya-2010.html>.
32. Ведерников М.Д. Ринковий механізм регулювання оплати праці робітників (проблеми теорії і практики)/ М.Д. Ведерников. - Хмельницький: Евріка, 2001. - 288 с.
33. Гамова О. В. Заробітна плата як економічна категорія/ О.В. Гамова// Держава та регіони. Сер. Економіка та підприємництво. – 2007. – № 3. – С. 60 – 64.
34. Грабова Н.Н. Бухгалтерський облік на промислових та торгових підприємствах/ Н.Н. Грабова, В.Н. Домбровський. - К.: А. С. К., 2006. - 624с.
35. Грещак М. Г. Економіка підприємства: Підручник/М.Г. Грещак, В.М. Колот, А.П. Наливайко, С.Ф. Покропивний. - К.: КНЕУ, 2001. - 528 с.
36. Грішнова О.А. Економіка праці та соціально - трудові відносини: Підручник/О.А. Грішнова. - 3-тє видання К.: Знання, 2007. – 559 с.

37. Гладков Е. Обмеження відрахувань із заробітної плати/ Е. Гладков//Консультант кадровика. – 2012. - № 18 (30) [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://kadrhelp.com.ua/obmezhennya-vidrahuvan-iz-zarobitnoyi-plati>
38. Гуцаленко Л.В. Внутрішньогосподарський контроль /Л.В. Гуцаленко, М.М. Коцупатрий, У.О. Марчук/ [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://pidruchniki.com/1815070961779/ekonomika/vnutrishnogospodarskiy_kontrol
39. Дружиніна В.В., Чорноус О.І. Оптимізація фонду заробітної плати на підприємствах в умовах кризи/В.В. Дружиніна, О.І. Чорноус//Актуальні проблеми економіки. - 2011.- №9.- С.112-117.
40. Жогова О. Аудит розрахунків з оплати праці/О. Жогова// Незалежний аудитор. - [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://n-auditor.com.ua/uk/component/na_archive/471?view=material
41. Жминько С.І. Внутрішній аудит/ С.І. Жминько, О.І. Швирьова, М.Ф. Сафонова. - Ростов на Дону: Фенікс, 2008. – 316 с.
42. Зайцев Ю. Умови відновлення мотиваційної природи заробітної плати в перехідній економіці України/ Ю. Зайцев// Економіка України. – 2002. – № 8. – С. 45-53.
43. Ільєнко Н. Забезпечення оптимальної диференціації заробітної плати – важливий напрям регулювання оплати праці/ Н. Ільєнко, Ю. Спасенко// Україна: аспекти праці. – 2015. - № 1. – С. 22-27.
44. Іляш О. І. Економіка праці та соціально - трудові відносини: Навчальний посібник/О.І. Іляш, С.С. Гринкевич. - К.: Знання, 2010. - 476 с.
45. Караєв В. Оплата праці в сучасних умовах господарювання (частина перша). Школа бухгалтер/ В. Караєв, В. Лавренів, В. Вареня. - № 4. - 2000. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.dtkt.com.ua/show/3cid01106.html>.
46. Колот А.М. Оплата праці на підприємстві: організація та удосконалення. Підручник/ А.М. Колот. - К.: Праця, 2007.- 267 с.
47. Кулаковська Л.П. Основи аудиту. Підручник/ Л.П. Кулаковська, Ю.В. Піча. - К.: Каравела, 2012. - 544 с.

48. Куліков Ю.М. Мінімальна заробітна плата в методології неформальної зайнятості / Ю. М. Куліков, О. В. Йолкіна // Економіка України. - 2015. - № 9. - С. 88-93. - Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/EkUk_2015_9_8
49. Кучер Г.Я. Гідна заробітна плата – запорука економічного зростання України/ Г.Я. Кучер// Науковий вісник НЛТУ України. – 2016. – Випуск 26.2. – С. 77-85.
50. Максимова В. Ф. Внутрішній контроль економічної діяльності промислового підприємства – системний підхід до розвитку : [монографія] / В. Ф. Максимова. — Одеса: ОДЕУ, 2005. — 269 с.
51. Мандибура В.О. Аналіз економічних та правових методів регулювання мінімальної заробітної плати / В.О. Мандибура, В.О. Тимофєєв. – К. : Парламент вид-во, 2010. – 422 с.
52. Лишиленко О. В. Бухгалтерський облік : підручник / О. В. Лишиленко. — 3-тє вид., переробл. і доповн. — Київ : Центр навч. літ., 2011. — 670 с.
53. Ніikitін С. Податок на особисті доходи: досвід розвинених країн/ С. Ніikitін, М. Степанова// Світова економіка та міжнародні відносини. - 2001. - №7. - С. 16-22.
54. Пазинич А. Регулювання оплати праці в сучасних умовах господарювання/ А. Пазинич// Збірник наукових праць студентів, аспірантів і молодих вчених «Молода наука 2015». – 2015. – Том 3. - С. 113-114.
55. Паращук О.Податок на доходи фізичних осіб: світовий та вітчизняний досвід/ Паращук О.// Актуальні проблеми функціонування господарської системи України: матеріали XXIII-тньої Міжнародної наукової конференції студентів, аспірантів та молодих учених (20-21 травня 2016 р. м. Львів). - Львів: Малий видавничий центр економічного факультету Львівського національного університету імені Івана Франка, 2016. – С. 121-122.
56. Петренко, В.О. Договірне регулювання заробітної плати в Україні/ В.О. Петренко; наук. кер. О.І. Кисельова // Правові засади функціонування публічної влади щодо забезпечення інтелектуального розвитку та безпеки суспільства: матеріали Міжнародної науково-практичної конференції, м. Суми, 19-20 травня 2016 р. / Редкол.: А.М. Куліш, М.М. Бурбика, О.М. Резнік та ін. – Суми: СумДУ, 2016. – С. 149-152.

57. Потриваєва Н.В. Стан та перспектива обліку розрахунків з оплати праці: теоретичний аспект/ Н.В. Потриваєва, І.В. Савченко// Економічний форум. – 2014. – 1. – С. 78-84.
58. Пшенична А. Ж. Аудит/ А.Ж. Пшенична. - К.: Центр учбової літератури, 2008. - 320 с.
59. Рубан А.Є. Організація внутрішньогосподарського контролю операцій з оплати праці та шляхи його удосконалення/ А.Є. Рубан, Л.В. Гончар. – Вісник ЖДТУ.– 2010. - № 3 (53). – С. 59-61.
60. Руденко Л.В. Аналіз фінансово-господарської діяльності підприємства: навч. посібн. [для студ. ВНЗ] / Л.В. Руденко, В.О. Подольська, О.В. Яріш. – К.: НМЦ "Укоопосвіта", 2007. – 422 с.
61. Самуельсон П. Экономика/ П. Самуельсон. - М.: Алгон, ВНИСИ, 1992. - Т. 2. - 335 с.
62. Саух І.В. Витрати на оплату праці: економічна сутність/ І.В. Саух// Вісник ЖДТУ. – 2010 . - № 4 (54). – С. 288-292
63. Свірко С. В. Організація бухгалтерського обліку в бюджетних установах: Навч. Посібник / С.В. Свірко. - К.: КНЕУ, 2003. - 380 с.
64. Сотник І.М. Проблеми визначення рівня мінімальної заробітної плати в Україні / І.М. Сотник, Т.В. Якушко // Ресурсний потенціал регіонів України: стан та напрями розвитку: матеріали міжнародної науково-практичної конференції (Львів, 29-30 січня 2016 року) / ГО «Львівська економічна фундація». – Львів: у 2-х ч. – Львів: ЛЕФ, 2016. – Ч.2. – С. 40-45.
65. Сідорова Ж. Світовий досвід індексації доходів населення/ Ж. Сідорова// Вітчизняні записки. - 2003. - №3. - [Електроний ресурс]. – Режим доступу: <http://conference.nuos.edu.ua/-catalog/files/lec-tures/1891.pdf>.
66. Сімутіна Я. В. Методи регулювання заробітної плати на сучасному етапі (правові проблеми): монографія / Я. В. Сімутіна. – К.: Київськ. ун-т права НАН України, 2009. – 176 с.
67. Скрипкіна Е. Оплата праці/ Е. Скрипкіна// Податки та бухгалтерський облік. - 2008. - № 64.

68. Степанов І.С. Теорія та практика організації робочого часу/ І.С. Степанов. - М.: БЕК, 2004.
69. Ткаченко Н. М. Бухгалтерський та фінансовий облік на підприємствах України: Підручник для студентів/ Н.М. Ткаченко. - 6-те вид. – К.: А.С.К., 2002. – 784 с.
70. Хома Д.М. Проблеми обліку та аудиту розрахунків з оплати праці в умовах економічної кризи/ Д.М. Хома// Наука й економіка. – 2013. - № 3(31). – С. 73-76.
71. Хрустальов А. Мінімальна заробітна плата в країнах с перехідною економікою/А. Хрустальов// Людина та праця. - 2001. - №11. – с. 12 – 14
72. Шоляк О.Ю. Внутрішньогосподарський контроль розрахунків з оплати праці/ О. Шоляк// Національна академія статистики обліку та аудиту. - 2010. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/portal/natural/Npkntu_e/2009_16_1/stat_16_1/-30.pdf.
73. Шоляк О.Ю. Мінімальна заробітна плата, як державна соціальна гарантія оплати праці. // Україна: аспекти праці. – № 8. – 2010. – С. 18-27.
74. Фінансовий облік : підручник / Я. Д. Крупка, З. В. Задорожний, Н. Я. Микитюк [та ін.] – 2-ге вид., доповн. і переробл. — Київ : Кондор, 2013. — 551 с.
75. Thorsten Schulten. Recent Developments of Minimum Wages in Europe under the Conditions of the Crisis//European Trade Union Confederation (ETUC). Collective Bargaining Coordination Committee Brussels.-2010.-27p.- [Електронний ресурс] // <http://www.wageindicator.org/documents/minimum-wages/Developments-Minimum-Wages-Europe-2010.pdf>.
76. Фінансова та податкова звітність: звітні дані підприємства МП «Таврія».